



# โรคไข้เลือดออก

เมื่อแพทย์ตรวจแล้วสงสัยว่าเป็น

## โรคไข้เลือดออก

อาการไม่รุนแรงยังอยู่ในระยะไข้

ยังไม่จำเป็นต้องรับไว้

ในโรงพยาบาล ปัญหาที่จะพบ  
และควรให้การดูแลที่บ้านดังต่อไปนี้

ศูนย์ความร่วมมือในการรักษาโรคไข้เลือดออก  
องค์การอนามัยโลกและสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี  
(โรงพยาบาลเด็ก)

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

## ปัญหาที่พบบ่อย

ตัวร้อนมาก หน้าแดง ปวดเมื่อยตามตัว  
บางรายอาจมีอาการเมื่ออาหาร คลื่นไส้อาเจียน

### ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้ป่วยพักผ่อนในที่ ๆ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
2. เช็ดตัวด้วยน้ำธรรมดา หรือน้ำอุ่นบ่อย ๆ  
โดยให้ผ้าชุบน้ำแล้วบิดพอหมาด อุณหภูมิบริเวณ  
หน้าลำตัว แขนและขา แล้วพักไว้บริเวณ หน้าผาก  
ซอกคอ รักแร้ แผ่นอก แผ่นหลัง และขาหนีบ  
สลับกันไปมา ทำติดต่อกันอย่างน้อยนาน 15 นาที  
แล้วให้ผู้ป่วยสวมเสื้อผ้าที่ไม่หนาเกินไป หรือห่มผ้า  
บาง ๆ นอนพักผ่อนระหว่างเช็ดตัวถ้าผู้ป่วยมี  
อาการหนาวสั่นให้หุ้ดเช็ด แล้วให้ผู้ป่วยห่มผ้า  
พอหายหนาวสั่นจึงถอดเช็ดต่อ
3. ให้รับประทานยาลดไข้ พาราเซตามอล  
เวลาไข้สูง หรือปวดศีรษะ ปวดเมื่อย  
ตามตัวมาก โดยให้ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง  
ห้ามรับประทานยาลดไข้ชนิดอื่น โดยเฉพาะ  
ยาแอสไพริน ยาของลดไข้ทุกชนิดหรือยาพวก  
ไอบูโพรเฟน เพราะอาจจะทำให้เลือดออกมาก  
ผิดปกติหรือตัวบวมได้



4. ห้ามฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อและไม่รับประทานยาอื่น  
ที่ไม่จำเป็น  
**หมายเหตุ** ในระยะไข้สูงของโรคไข้เลือดออก  
การให้ยาลดไข้ จะช่วยให้ไข้ลงชั่วคราวเท่านั้น  
เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วไข้ก็จะสูงขึ้นอีก อาการไข้  
ไม่สามารถลดลงถึงระดับปกติได้

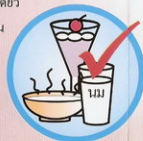
### การเช็ดตัวลดไข้ จะช่วยให้ผู้ป่วยสุขสบายขึ้น

5. ให้ผู้ป่วยดื่มน้ำเกลือแร่ (ORS) หรือ  
น้ำผลไม้สดเกลือเล็กน้อย ถ้ามีคลื่นไส้อาเจียน  
ไม่สามารถดื่มได้ ให้จิบครั้งละน้อย ๆ บ่อย ๆ  
ไม่ควรดื่มแต่น้ำเปล่าอย่างเดียว

**อาหาร** ควรเป็นอาหารอ่อน  
ย่อยง่ายรสไม่จัด เช่น นม  
ไอศกรีม ข้าวต้ม เป็นต้น

### ควรงดเว้นอาหาร

- หรือเครื่องดื่ม ที่มีสีแดง  
ดำหรือสีน้ำตาล
6. มาพอบ แพทย์คนนั้น  
เพื่อตรวจเลือด ติดตาม  
การดำเนินโรค



## โรคไข้เลือดออก

## อาการอันตราย

เมื่อผู้ป่วยมีอาการดังต่อไปนี้ข้อใด  
ข้อหนึ่ง ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล

1. ผู้ป่วยซึม หรืออ่อนเพลียมาก  
คลื่นไส้ หรือรับประทานอาหาร  
ได้น้อยลง
2. คลื่นไส้อาเจียนตลอดเวลา
3. ปวดท้องมาก
4. มีเลือดออก เช่น เลือดกำเดา  
อาเจียนหรือถ่ายอุจจาระ  
เป็นเลือด หรือเป็นสีดำ
5. กระสับกระส่าย หงุดหงิด
6. พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากปกติ
7. กระหายน้ำตลอดเวลา
8. ร้องกวนตลอดเวลาในเด็กเล็ก
9. ตัวเย็นขึ้น สีมัวคล้ำลง หรือตัวลาย ๆ
10. บัสสาวะน้อยลง หรือไม่ถ่าย  
บัสสาวะเป็นเวลานาน



## การป้องกันโรคไข้เลือดออก

### 1. ป้องกันไม่ให้ยุงกัด

**การนอน** ควรนอนในมุ้งหรือในห้องติดมุ้งลวด  
ที่ปลอดยุงลาย

**การอาบน้ำ** ไม่ควรเล่นในมุมมืดหรือบริเวณ  
ที่ไม่มีลมพัดผ่าน

**ห้องเรียนหรือห้องทำงาน** ควรมีแสงสว่าง  
ส่องได้ทั่วถึง มีลมพัดผ่านได้สะดวก และไม่มี  
แหล่งเพาะพันธุ์ยุง เช่น แจกันดอกไม้ควรเปลี่ยน  
น้ำทุกวัน พืชค้างควรปลูกในดิน

### 2. กำจัดยุง

คว่ำการพันสารเคมีในบริเวณมุมอับภายในบ้าน  
ตู้เสื้อผ้า และบริเวณรอบ ๆ บ้าน ทุกสัปดาห์

**กำจัดลูกน้ำ** ภาชนะใส่น้ำภายในบ้านปิดฝาให้มิดชิด

ถ้าไม่สามารถปิดได้ให้ใส่ทรายอะเบท หรือใส่  
ปลาหางนกยูง จานรองขาตู้กับข้าว ใส่เกลือ  
น้ำส้มสายชู ผงซักฟอกหรือน้ำส้มเค็ม ๆ สัปดาห์ละครั้ง  
จานรองกระถางต้นไม้ ใส่ทรายลงไปเพื่อดูดซับ  
น้ำส่วนเกิน

### 3. วัสดุที่เหลือน้ำรอบ ๆ บ้าน

เช่น กระป๋อง กระถาง ขวดพลาสติก เป็นต้น ให้เผาหรือ  
ทำลายเสีย



ได้รับความสนับสนุนจาก  
สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

## ข้อสำคัญ

ถ้าผู้ป่วยอ่อนแอพลัย ตัวเย็นขึ้น

สีผิวคล้ำลง ตัวลาย แสดงว่า

เข้าสู่ระยะช็อก ( ผู้ป่วยส่วนใหญ่

จะรู้สึกดี พุดจากรูปร่าง ) เป็นระยะ

อันตรายของโรคต้องรีบนำ

ส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดทันที

ระหว่างการเดินทางให้พยายาม

กระตุ้นให้ผู้ป่วยดื่มน้ำเกลือแร่

หรือน้ำผลไม้บ่อย ๆ



## โรคไข้เลือดออก

เมื่อแพทย์ตรวจแล้วสงสัยว่าเป็น

### โรคไข้เลือดออก

อาการไม่รุนแรงยังอยู่ในระยะนี้

ยังไม่จำเป็นต้องรับไว้

ในโรงพยาบาล บัญหาที่จะพบ

และควรให้การดูที่บ้านดังต่อไปนี้

ศูนย์ความร่วมมือในการรักษาโรคไข้เลือดออก  
องค์การอนามัยโลกและสถาบันสุขภาพแห่งชาติแห่งราชอาณาจักร  
(โรงพยาบาลเด็ก)  
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข